

DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 28. szám
1990. február 2., péntek

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

Utólagos elszámoltatás

A túlhajszolt honatyák meg sem jelentek... — Magyar—szovjet csapatkivonási tárgyalások: felhőtlen optimizmus
Szegedi hajléktalanok

Kik ússzák meg a felelősségre vonást? Erről szolt a parlamenti vita, tűzbe hozva azokat a honatyákat — szám szerint 236-ot, ez mindössze 63 százalék —, akik a januári ülés szak utolsó napján is kitartottak. „Tüntető” jelenlétükkel... A dolog érdekessége, hogy pontosan az a Hámori Csaba volt egyik előterjesztője a javaslatnak, mely szerint számoltassák el azokat a politikusokat, vezetőket, akik hazánkat ily mélyre süllyesztették, aki a vizsgálat tárgyát képező években maga is... De hagyjuk a személyeskedést.

Inkább — békésebb vizekre evezve — címszavakban szólok azokról a fontosabb eseményekről, amelyek a 2. oldalon levő összeállításunkból — helyszűke miatt — kimaradtak. Tehát: Bush és Geraszimov egyaránt az európai szovjet és amerikai csapatok kivonásáról nyilatkoztak; az elnök öccse pedig Washingtonban köszöntötte a magyar származású amerikai zsidók képviselőit, akik által létrehívott kulturális alapítvány diszvacsoráján Fodor István, a magyar Parlament mb. elnöke is részt vett. Antall József — ugyancsak az amerikai fővárosban — ottani képviselőkkel, szenátorokkal tárgyalt; Pozsgay Imre pedig az izraeli miniszterelnökkel — Tel Avivban.

Eddig 40 pártot jegyeztek be hazánkban.

S végezetül egy duplán „hazai” hír: *megsem akasztják fel* a csengelei gyújtogatót — egy precedenst teremtő legfelsőbb bírósági ítélet alapján. (Erről szóló riportunk az 5. oldalon található.)

Sandi István

Parlamenti csütörtök

A Parlament csütörtöki munkanapjának kezdetén foghíjas széksorok árulkoztak az ülésteremben arról: hiányzik a szükséges kétharmados többség az előző napon függőben maradt, a képviselők jogállásáról szóló alkotmányerejű törvény elfogadásához.

A szerdai vita folytatásaként Hámori Csaba és Raffay Ernő fejtette ki több ponton eltérő véleményét az ország jelenlegi helyzetéről felelős politikusok listáját összeállító bizottság kérdésében. Álláspontjuk fokozatosan közeledett egymáshoz, s végül már csak annyiban tért el, hogy míg Raffay Ernő 1968-ig, addig Hámori Csaba '80-ig visszamenőleg kérte a felelősök vagyoni elszámoltatását. A vitában mindkét megoldás mellett elhangzottak támogatató és ellenző érvek, a határozathozatalkor azonban a képviselők többsége az utóbbi indítványt támogatta egyetértő szavazatával.

Kiemelésre érdemes, hogy Vassné Nyéki Ilona különvéleményének hangot adva módosító indítványt tett, kérve a gazdasági vezetők elszámoltatását is. Ezt a javaslatot az Országgyűlés elutasította. A soros elnök javaslatára a honatyák ismét visszatertek a képviselőjelöltek állami támogatásáról szóló — a szerdai ülésen már lezavazott — országgyűlési határozattól. A betérjesztés elfogadására újlag Gál Zoltán belügyminiszteriumi államtitkár próbálta rávenni a képviselőtestületet. Ervelése ezúttal célba talált, mert az Országgyűlés túlnyomó szavazattöbbséggel a képviselőjelöltek anyagi támogatása mellett voksolt.

Az interpellációk sorát megszakítva a képviselőtestület visszatért az előző napon tárgyalt népi kezdeményezésre, nevezetesen arra, hogy módosítsa-e az Országgyűlés a magánszemélyek jövedelemadójáról, valamint a vállalkozási nyereségadóról szóló törvényeket. A Parlament reformbizottsága a kérdést megvizsgálva a módosításra nem látott lehetőséget, s ezt a véleményt a Parlament határozattal erősítette meg.

Az interpellációk hosszú sorozatának tárgyalásakor egyébként — néhány kivételtől eltekintve — meglehetősen egyhangúsággal ismétlődött ugyanaz a mozzanat: az illetékes kormánytisztviselők válaszait sem az interpelláló képviselő, sem az Országgyűlés nem fogadta el.

A szerdai vita sorában bizonyos kérdésekben álláspontjuk természetesen valóban közeledett egymáshoz, de ez korántsem jelenti azt, hogy itt valamiféle pártközi megállapodásról lenne szó a Magyar Szocialista Párt és a Magyar Demokrata Fórum között. Mivel mindkét indítványban hasonló állítások és javaslatok szerepelnek, célszerű volt, hogy a jogi bizottság egy határozattervezetet készítsen elő, amely egyesíti a kettejük indítványában megtalálható azonos tényezőket.

A két rövid jogszabálytervezet alapvetően két dologban mutat eltérést. Hámori Csaba 1980. június 8-ától, az akkori választásoktól napjainkig számított időpontban bizonyos párt- és állami pozíciókat betöltők számára javasolja vagyonynyilatkozat tételét. Az MDF képviselője pedig 1968. január 1-jétől 1989. október 1-jéig terjedő időszakot javasol e célra. Indítványában az állami és az MSZMP-vezetők — egészen megyei szintig bezárólag — egyaránt szerepeltek, Hámori Csaba javaslatában viszont eredetileg csak az állami vezetők. Végül Hámori Csaba elfogadta Raffay Ernő indítványának ezt a részét, s most már mindkét törvényjavaslatban nagyjából azonos funkciókat neveztek meg.

A másik különbség a jelenleg működő pártok és társadalmi szervezetek vezetői vagyonynyilatkozatának kérdésével kapcsolatos. Raffay Ernő bár elméletileg egyetért Hámori Csabának azzal a javaslatával, hogy e szervezetek vezetői is tegyenek vagyonynyilatkozatot, de mivel az Országgyűlés — szerinte helyesen — nem kívánt dönteni az új képviselők honoráriumának kérdésében, úgy vélte, ebben az ügyben is, illetékesebbek lesznek majd az új honatyák.

A határozattervezetnek azzal a részével kapcsolatban, miszerint „az Országgyűlés felhívja a Minisztertanácsot arra, mielőbb tegye meg a szükséges intézkedéseket a volt vezetők még meglévő privilégiumszerű járadékainak megszüntetésére” Raffay Ernő kifejtette: ezt csak akkor tudja elfogadni, ha ebbe beleértik az aránytalanul magas nyugdíjakat is.

Hámori Csaba (országos lista) elmondotta, hogy a vitában mindvégig azt az álláspontot képviselte: európai politikai, erkölcsi normákhoz igazodva csak tényleges bűncselekmény elkövetése esetén tartják helyesnek a büntetőjogi felelősségre vonást. A törvények megsértőivel szemben kell fellépni. Raffay Ernő indítványától eltérően Hámori Csaba nem csupán a múltat tartja szükségesnek vizsgálni, hanem a jelen közélet tisztaságát is. Az emberek azt is tudni szeretnék, hogy akik most kerültek a közélet

reflektorfényébe, azok vállalkoz-e a nyilvánosság előtti megmérettetést, például azzal, hogy vagyonynyilatkozatot tesznek. Az Országgyűlés politikai csoportjainak vezetői kedvezően fogadták azt a javaslatot, hogy a képviselőjelöltek készítsenek vagyonynyilatkozatot.

Tallóssy Frigyes a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság nevében szólt fel. A kétféle indítvány közötti lényeges különbségként azt emelte ki, hogy míg Hámori Csaba 10 éves időtartamra visszamenőleg, illetve a jövőre nézve kívánja megállapítani az érdekelték vagyonyát, addig Raffay Ernő ezt az időtartamot 21 esztendőben jelöli meg. A másik lényeges különbség pedig az, hogy Hámori Csaba az Országgyűlés elnökét és alelnökét is ebbe a körbe tartozónak véli, Raffay Ernő pedig erről nem nyilatkozik. Egyébként a két javaslat lényegében azonos, csupán az első paragrafus tekinthető a javaslattevők szándékát fegyelmbe véve A illetve B variációnak. Ezért a bizottság nevében javasolta a T. Háznak, hogy amennyiben valamelyik változatot elfogadja, az ehhez kapcsolódó határozati javaslatot is fogadja el.

Eke Károly (Csongrád m., 10. vk.) szerint a döntéshozatalok a tényekből kell kiindulni, a tény pedig az, hogy tönkretették ezt az országot, s az ide vezető utat kell vizsgálni. A képviselő annak a véleményének adott hangot, hogy ez az út 1972-ig vezethető vissza, a meginduló reformok elfojtásához, s az országot végül is válságba vezető politikai irányzat kialakulásához. Hozzáfűzte, hogy a felelősséget nem általánosságban, hanem konkrétan és személyre szólóan kell megállapítani, mert a népnek joga van megtudni: kiknek köszönheti mai sorsát.

Eke Károly végezetül arról szolt, hogy a javaslatokat megvitatták a politikai frakciók vezetői, s véleményük szerint a vizsgálóbizottságot az MDF, az MSZP, a szabad demokraták, a néppárt, a semleges képviselők és a Magyar Szocialista Munkáspárt csoportjának egy-egy képviselőjéből kellene megalakítani, elnöke pedig független képviselő legyen. A vizsgálandók körébe tartozzanak bele a megyék vezetői, és azok a despoták, akik terrorizálták a népet ezekben az évtizedekben, tartozzanak bele a volt MSZMP megyei első titkárai, titkárai és a közvélemény kívánságára a városi titkárai, a megyei tanácsok elnökei, elnökhelyettesei és vb-titkárai. A bizottságnak pedig az átlagosnál magasabb javadalmazásban részesült, vagy az átlagosnál magasabb vagyoni helyzetbe jutott személyeket kell elszámoltatnia. (A képviselők Hámori Csaba javaslatát fogadták el.)

(Folytatás a 2. oldalon.)

Meddig lesz Nagy-színház?

Bérlet hatszoros árért! — Főrendezőt, mielőbb!

Sok és sokféle várospolitikai, valamint a tanács és intézményei gazdálkodását — s így a szegedieket is — érintő kérdésben foglalt állást tegnapi ülésén a városi tanács végrehajtó bizottsága. Mindenképpen válogatnunk kell a „témakinálattól”, de a közérdekűek nem maradnak a résztvevők titkai, ígérjük. Legfőképp ezt kell tenünk az ülést záró napirend anyagaival, hiszen azokat a tanács február 15-ére összehívott ülésére készítette elő a vb. Idei tanácsi „pénztárcánk” tartalmáról lesz ott szó, meg a város jelképeiről készülő tanácsrendeletről, s a közüzemi szolgáltató vállalatok vagyonyhasznosításának új szabályairól.

Városok és utcák

Többféle javaslat látott már napvilágot: melyik romániai város is legyen Szeged testvérvárosa. Igazán korrektnek az a vélekedés tekinthető, hogy hadd válasszon bennünket odaatról az a város, mely komolyan gondolja a közfogást. Nos, a Maros Megyei Tanács és Marosvásárhely polgármestere külön-külön, de egybehangzóan arra kérte a szegedieket, legyünk testvérek. (A leveleket futár hozta január 31-én, friss elhatározásról van tehát szó, melynek tartalmát majd csak ezután dolgozzák ki. Mindezt a Szeged nemzetközi kapcsolatait, az ideit testvérprogramot felvázoló tervezet „mellékleteként” tudtuk meg.)

Olvasóink az utcanév-változtatásokkal kapcsolatban többféle véleményt talál-

hattak már lapunkban — a vb tegnap a várostörténeti és -esztétikai tanácsadó testületét ismerhette meg. Eszerint az idei programba — de csak a népszámlálás, a választások lezajlása után, az új lakcímek átvezetési feltételeinek megteremtésekor, várhatóan ősszel — négy változás fér be: a Hunyadi János sugárút és a Bajcsy-Zsilinszky utca kapja vissza régi nevét (Szent-háromság, illetve Feketesas), az Odesszai körutat Temesvárinak hívják majd (csak szovjetunióbéli testvérvárosunk meg ne orroljon érte! Nem kellene inkább szakszolgálati?), a Komócsin téri épületek pedig Lenin körüti, József Attila sugárúti és Felső Tisza parti házszámokat kapnak, ha addig át nem értékelődnek e nevek is...

Várakozóhelyek

Indok van rá sok — más kérdés, hogy mennyire elfogadhatóak! — mégis szomorú szívvel tudatjuk olvasóinkkal: március elsejétől drágább (sőt: drága) lesz a parkolási díj — 20 forint óránként — a Széchenyi téren (a bíróság és a tanács-háza előtt), a Klauzál téren, a Dugonics téren, az Árpád téren, a Jókai utcában, s a Bartók téri, ezután kijelölendő fizetőparkolóban. (Az „órás” helyeken is.) A Belvárosban lakók változatlanul ötszáz forintért vehetik meg „helyre szolt” bérletüket, de már a bérhová érvényes bérletek eddigi ezerforintos díja — tessék megkapaszkodni! — a hatszorosára emelkedik. (És nem érvényes az óras parkolóban!) Valószínűleg lesz havibérlet, de lesznek újabb fizetőparkolók is a Bartók téren, a Lenin körúton, a Toldi utcában. a Mikszáth Kálmán utcában.

És több lesz a koválygó autós — ebben biztosak lehetünk! S abban is, hogy az általános, éves bérletnek nem csak a csillagászati ára, hanem március elsejétől társával. Mint Matusik Sándor osztályvezető írásban és szóban is előadta: Ruszt József és Nagy László lépéseit, tetteit értékelve a megfigyelő bizottság egyöntetűen úgy vélték, szükséges a prózai tagozat vezetőjének mi-

Beadvány és koncepció

Még decemberben kapta feladatát a végrehajtó bizottságtól a művelődési osztály, hogy a színházban kialakult helyzetet, s abban az igazgató felelősségét vizsgálja meg — a vezetői stáb (Györkei, Gregor, Horkits, Jachinek, Kocsis, Nagy, Mentés, Ruszt) meghallga-

(Folytatás a 3. oldalon.)